

KALEDŲ SVEIKINIMAI

Jau artinasi Kalėdų šventės. Savo gimines, draugus, artimuosius, organizacijos savo narius pasveikinkime per „Tėviškės Aidus“. Trumpas, tradicinis sveikinimas tik \$10, atsiunčiant kartu su sveikinimais, kurie bus atspausdinti „T.A.“ Kalėdų laidoje. Nelaukime paskutinės dienos, jau dabar iš anksto atsiųskime sveikinimus ir rūpesčiai dings.

Nemažas skaičius „Tėviškės Aidų“ pasiekia Lietuvai ir kitus kraštus. Jūsų sveikinimus „Tėviškės Aiduose“ skaitys Jūsų giminaičiai bei pažįstami.

Apmokėtus sveikinimus atsiųsti iki gruodžio 1 d., nes juos reikia sugrupuoti prieš leidžiant į kompiuterį.

Prašome visų skaitytojų prisijusti prenumeratų už ateinančius metus, o dar neapsimokėję už šiuos metus, nuoširdžiai prašome nebedelsti.

„Tėviškės Aidų“ Redakcija ir Administracija

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 43 (1972) 1995 m. lapkričio mėn. 7 d. Eina 40 Metus. Melbourne

Popiežiaus Pauliaus II kalba Generalinėje asamblėjoje

„Naujojo tūkstantmečio išvakarėse - mes tapome liudininkais visuotinio laisvės siekimo. Įvairiose žemės vietose vyrų ir moterų, nebudami smurto, ryžosi laisvei, reikalaudami sau laisvo žmogaus vertos vietos visuomeniniame, politiniame ir ekonominiame gyvenime. Įsigilinus į šį laisvės siekį darosi akivaizdu, kad tikrai egzistuoja visuotinės, universalios žmogaus teisės, išsakyjusios žmogaus prigimtį. Tose teisėse atsispindi objektyvūs ir nepaneigiami visuotinio moralinio įstatymo reikalavimai. Tos teisės nėra abstrakčios sąvokos. Jos byloja svarbią tiesą apie kiekvieno konkretaus žmogaus, kiekvienos konkrečios visuomeninės grupės gyvenimą. Žmogaus teisės primena, kad pasaulis, kuriame mes gyvename nėra beprasmiškas. Jos liudija, kad egzistuoja moralinė logika, kuri nušviečia žmogaus buvimą ir daro įmanomą dialogą tarp žmonių ir tautų. Šitas, žmogaus šiordyje įrašytas visuotinis moralinis įstatymas yra tarytum gramatika, kuria remdamasis pasaulis gali svarstyti savo ateitį. Tik laikantis šios gramatikos taisyklių galima pereiti nuo prievartos amžiaus prie įtikinimo amžiaus.

Savo teiginį apie iš gimto žmogaus asmens orumo kylantį laisvės siekį Popiežius pailiustravo 1989 metų taikių revoliucijų Europoje pavyzdžiu. Tos revoliucijos rėmėsi priešinga totalitarizmui žmogaus samprata, teigiančia, jog žmogus yra pratingas ir laisvas asmuo, kuriame glūdi transcendentinė paslaptis. Žmogus gali mąstyti ir rinktis - o tai reiškia, kad jis gali būti išmintingas ir dorybingas. 1989 metų revoliucijų sėkmę lėmė visuomenės solidarumas. Solidarumas buvo moralinis beginklių žmonių galios branduolys. Ir ta galia įveikė režimų teroro ir propagandos jėgą. Šita solidarumo patirtis yra vilties ženklas ir nurodo mums kelią, kuriuo gali eiti žmonija - tai pačių kilniausių žmogaus dvasios siekių kelias - kalbėjo Jonas Paulius II.

Visuotinė žmogaus teisių deklaracija

1948 metais priimta Visuotinė žmogaus teisių deklaracija

iškalbingai apibūdina asmens teises. Bet iki šiolieji nėra aiškūs tarptautinio susitarimo, kuris apibūdintų tautų teises. Žinoma, nėra lengva tas teises apmąstyti, nes sunku apibrėžti tautos sąvoką, kuri nėra iš kalno ta pati valstybės sąvokai. visų tautos teisių pagrindas yra jos teisė egzistuoti - to teisiškai nėra paneigusi nė viena valstybė, tauta ar tarptautinė organizacija. Iš šios pamatinės kiekvienos tautos teisės kyla ir jos teisė į savą kalbą ir kultūrą - tai yra į dvasinę tautos nepriklausomybę netgi ekonominės

neleista šios teisės paneigti, niekam neleista jėga primesti atsakymo į žmogaus paslaptį!

Toliau Popiežius kalbėjo apie atsakomybę, kurią laisvė kelia asmenims ir visuomenėms ir pabrėžė, jog svarbu įsisąmoninti moralinę laisvės struktūrą arba, kaip jis pasakė - laisvės architektūrą. Laisvė yra pavaldi tiesai apie žmogų ir pasireiškia tos tiesos iškojimu ir jos įgyvendinimu. Todėl akivaizdi utilitarizmo doktrinos, kuri morale apibrėžia remdamasi ne tuo, kas yra gera bet tuo, kas naudinga grėsmė asmenų ir tautų laisvei. Politinės ir

Popiežius Jonas Paulius II sveikina amerikiečius, susirinkusius Baltimore beisbolo stadione. Reuter nuotr.

ar politinės priklausomybės sąlygomis.

Tautų skirtingumo ir savitumo realybė, deja, gali būti išgyvenama kaip našta arba netgi kaip grėsmė. skirtingumo baimė, papildyta bei užaštrinta istorinėm nuoskaudom ir nesąžiningų asmenų manipuliacijom gali priversti iki to, kad į kitos tautos atstovą žvelgiama ne kaip į žmogų. Tai gimdo baisias smurto bangas. Bet, jei prisiverčiame objektyviai vertinti realybę, negalime nepripažinti, kad, nežūrint visų asmenis ir tautas skiriančių ypatingumų, egzistuoja pamatinis bendrumas, nes visos kultūros yra iš esmės tik skirtingi būdai žvelgti į asmens egzistavimo prasmę.

Kiekviena kultūra - artėjimas prie Dievo

Kiekviena kultūra yra pastanga apmąstyti pasaulio ir ypač - žmogaus paslaptį, yra būdas išreikšti transendentinį žmogaus gyvenimo dėmenį. Kiekvienos kultūros širdyje yra artėjimas prie didžiausios iš paslaptį - Dievo paslapties. Būtent ši - esminė kultūrų savybė yra pagarbos kiekvienai kultūrai ir kiekvienai tautai pagrindas - įsakmiai pabrėžė Jonas Paulius II ir tęsė:

Todėl būtina pabrėžti pamatinę religijos ir sąžinės laisvės teisę. Ši teisė yra bet kokios tikrai laisvos visuomenės pagrindas. Niekam

ekonominės šios doktrinos pasėkmės yra agresyvus nacionalizmas ir silpnesnių išnaudojimas. Utilitarizmui priešingas yra būtent solidarumas, kuris šiandien itin svarbus ekonominiame gyvenime. Turime prisiminti ne tik kad mums neleista kitų išnaudoti bet ir kad privalome leisti ir padėti kitiems gyventi kūrybingą, žmogaus vertą gyvenimą kuris yra tautų ir valstybių turto šaltinis.

Jungtinių tautų organizacija - gyvenimo kitiems principas

Jungtinės Tautos iš administracinės institucijos turi tapti moraliniu centru, kuriame visos pasaulio tautos ugdytų supratimą, jog jos yra šeima - tautų šeima - kalbėjo Jonas Paulius II.

Šeima yra pasitikėjimu, tarpusavio parama ir pagarba pagrįsta bendrija. Tikroje šeimoje silpnesnieji jos nariai yra palaikomi ir jiems patarnaujama. Jungtinių tautų organizacija yra pašaukta prisidėti prie tokios tarptautinės bendrijos sampratos įgyvendinimo, kas reikštų kokybinį šuolį tarptautiniame gyvenime - kalbėjo Popiežius. Jungtinių tautų organizacija turi būti ne tik tarpininkė konfliktų sprendime bet ir turi skatinti tas vertybes ir

konkrečias iniciatyvas, kurios galėtų tarptautinius santykius grįsti nebe „sugyvenimo“ o „gyvenimo kitiems“ principu.

Tegu tai neatrodo utopija - sakė Jonas Paulius II. Atėjo naujos vilties laikas, reikalaujantis iš žmonių gyvenimo ir politikos pašalinti paralyzuojantį cinizmą ir ryžtis solidarumui taip pat kaip žmonės ryžtasi laisvei. Paradoksalu, bet dvidešimtojo amžiaus žmogus su baime žvelgia į save patį ir į ateitį. Turime išmokyti nebijoti ir gyventi su viltimi, kuri nėra aklas optimizmas. Viltis kyla iš žmogaus vidaus, iš tos sąžinės šventovės, kur jis stojasi Dievo akivaizdoje. Gali atrodyti, kad viltis ir pasitikėjimas viršija Jungtinių Tautų organizacijos tikslus. Bet taip nėra, nes politiniuose veiksmuose negalima ignoruoti dvasinės ir transcendentinės žmogaus patirties neužgaunant asmens ir jo laisvės. Todėl turime iš naujo atrasti tą transcendentinį galimybių horizontą link kurio veržiasi žmogaus siela.

Kaip krikščionis negaliu neluodyti kad mano viltis ir mano pasitikėjimas remasi Jėzumi Kristumi - sakė Popiežius. Mes, krikščionys, tikime kad Jėzaus mirties ir prisikėlimo buvo pilnutinai apreikšta Dievo meilė ir jo rūpestis visa kūrinija. dėl mūsų Jėzus Kristus tapo žmogumi ir įžengė į žmogaus istoriją. Todėl krikščionys turi viltį dėl pasaulio ir jo ateities. Ta viltis liečia kiekvieną žmogų.

Turime nebijoti ateities, nebijoti žmogaus

Turime nugalėti ateities baimę. Baimėi reikia priešpastatyti bendras pastangas sukurti meilės civilizaciją, pagrįstą taika, solidarumu, teisingumu ir laisve. Tos meilės civilizacijos siela yra laisvės kultūra - yra asmenų ir tautų laisvė, paremta solidarumu ir atsakomybe.

Turime nebijoti ateities. Turime nebijoti žmogaus. Kiekvienas

(Nukelta į 3-čią psl.)

(Paskaita buvo skaityta Lietuvos Akademinės Korporacijos „Romuva“ susirinkimo metu. Rugsėjo mėn. 1995).

Dažnai mes kalbame apie lietuvių nutautėjimą, neslėpdami fakto, kad lietuvių išlaikymas, ypač išeivijoje, turi mažą pasisekimą. Rinkdamiesi į Lietuvos Namus kiekvieną kartą susirūpinę pagalvojame, o kartais net vengiame pagalvoti, kiek ilgai tie Namai išsilaikys, kas liks iš tų lietuvių tvirtovių, kurias taip sunkiai ir sąžiningai kūrėme. Atsakymo negirdime, tačiau visvien darome palankų testamentą ateičiai. Jeigu Bendruomenės dienos susikaitytos, tuomet klausiamės save, kam darome išlaidas ir veltui leidžiame laiką, išlaikydami mūsų griuvančią tvirtovę? Pavyzdžių apie lietuvių kolonijų išnykimą turime labai daug iš Amerikos, kur iš dešimties lietuviškų parapijų paliko mažiau negu viena. Lietuvių centrus ir parapijas ankščiau palaikė stipri katalikų bažnyčios organizacija, kuriose pilną laiką dirbo lietuviai kunigai. Buvo disciplina, paklusnumas, kuriais atsikratė jaunoji karta, sukurdama savąsias vertybes, bei sau tinkamas moralines taisykles. Dabar į bažnyčias susirenka išimtinai tik senoji karta, Lietuvos mokyklų buvę auklėtiniai.

Sunkiosiomis išeivijos valandomis, prieš Lietuvai atstatant nepriklausomybę, dažnai svajodavome, kad išeivijoje lietuvių palaikytų naujieji lietuviai imigrantai, jeigu būtų galimybės juos atsikviesti. Panašiai savo bendruomenių tęstinumą Australijoje vykdo kitos tautybės. Deja, dabar teko įsitikinti, kad tie naujieji lietuviai imigrantai didelių patriotinių jausmų nerodo ir net nesidomi Lietuvos Namais ar mūsų lietuviškais parapijomis. Okupacija ir kieta sovietizacija išaugino jau kitokius lietuvius, tikinčius į gyvenimą be tautinių pareigų ir be patriotinės naštos... Skirtumas yra tas, kad pirmiesiems išeivimas Tėvynė buvo okupantų atimta, jie Tėvynę prarado prieš savo norą, tuo tarpu dabartiniai imigrantai jos atsisakė savanoriškai, daugiausiai ekonominių sumetimų įtakoje. „Lietuvos Rytė“ skaitėme tartum linksma žinutę: „Kaliningrade vokiečiai mokerus lietuvių kalbos“. Tačiau paaiškėja, kad tai nėra lietuvių pastangos, kad jau nebe Karaliaučius, ne Mažoji Lietuva, ne Rytprūsiai. Kaliningradas. Straipsnyje sakoma, kad lietuvių bendruomenei oficialiai priklauso 18 tūkstančių žmonių, nors neoficialiai jų yra daug daugiau. Dažniausiai jie nutautėjo, surusėjo, įprato būti ne lietuviams. Kiti - buvę stribai... Tuo tarpu vokiečiai yra gerai susiorganizavę, turi lėšų. Vaikus

Lietuvių nutautėjimas

Kęstutis J. Lynikas

moko vokiečių kalbos, vokiečiai specialistai dėsto aukštosiose Kaliningrado mokyklose, kur studijuoja daug Vokeitijos jaunuolių. Toliau rašoma: „Netikėta ir malonu, kad vokiečiai samdo lietuvių mokytoją, kuris rusų vaikus moko lietuviškai... Mūsų tautiečiai turi Rusijos pilietybę, Lietuvos pilietybės klausimas jiems nėra itin aktualus. Tikrai kai kurie vyresni žmonės norėtų senatvę praleisti Lietuvoje, ten būti palaidoti...“ Tai toks maždaug vaizdas Mažosios Lietuvos lietuvių bendruomenėje, kuri yra apie dešimt kartų didesnė negu Australijos Lietuvių Bendruomenė, gyvenanti daugiau, negu dešimt kartų mažesniame plote. Tautinių atžvilgiu mes galime jiems būti geru pavyzdžiu.

Kur yra mūsų lietuvių nustumimo priežastis? Kodėl toks greitas ir patrauklus tas nutautėjimas? Žinoma, žmonijos istorijoje rasime labai daug tautų, kurios turėjo aukštą kultūrą, turtingas valstybes, tvirtas tradicijas, tačiau šiandien jų nėra nei pėdsako. Kokia yra lietuvių tautos prognozė, palyginus su tomis išnykusiomis? Iš didingos lietuvių tautos, turėjusios

galingą valstybę, lietuviai tapo viena iš mažųjų tautelių. Jei mes išsilaikėme taip ilgai tarp stiprių galingų priešų, kas padėjo lietuviams išsilaikyti tautų žūbtūbinėje kovoje dėl egzistencijos? Mums tenka panagrinėti ir toliau puoselėti visas lietuvių tautą iki šiol gelbėjusias vertybes. Stai keletas jų, nors išvardintos ir ne pagal jų svarbumą:

Lietuvių kalba per daug amžių padėjo tautai išlaikyti savitą charakterį bei identitetą. Mūsų kalba yra labai originali, seniausia iš Europos kalbų, skirtinga nuo kitų kaimynų, ypač slavų, germanų ir ugrofinių kalbų. Deja, garbingos senovės laikais Lietuvos kunigaikščiai ir didikai nepasistengė sukurti savo rašytinės lietuvių kalbos ir pradžioje naudojo svetimtas: lotynų, gudų, lenkų, rusų ir t.t. Susirašinėjimai, net valstybės įstatymai vyko svetimose kalbose. Stai dabar baltarusiai (gudai) jau savinasi net ir Didžiąją Lietuvos Kunigaikštiją su sostine Vilniumi kaip savo kraštą ir savo istoriją. Mūsų kunigaikščiai, ypač Gediminas tapo „Eto naši Hedimin“. Savo rašto neturėjimas, be abejo, prisidėjo prie nutautėjimo, -

sugudino, sulenkinimo. Didžiausias smūgis lietuvių kalbai buvo carų įvestas spaudos draudimas, kuris mūsų kalbą ir literatūrą pastūmėjo dar bent šimtmetį atgal. Gal būtų tokie genialūs lietuviai rašytojai, kaip Adomas Mickevičius, Jurgis Baltrušaitis, Milašius ir kiti, pasirinko svetimtas kalbas savo kūrybai, norėdami panaudoti jau seniau išbandytus kelius literatūrai, idant sėkmingiau pasiekti platesnes mases. Šiais laikais lietuvių kalba jau turi tvirtą rašytinį pagrindą ir yra puikus įrankis poezijai bei prozeiškai kūrybai. Deja, 50-ties metų okupacija ir vėl paliko daug blogos įtakos ir nemažai svertimžodžių. Jei šiandien Lietuvoje paklausi žmogų „kaip einasi“, visuomet gausi atsakymą „normaliai“. Tai tiesioginė rusiška įtaka (palygink „normalno“), kurios pavyzdžių galima rasti labai daug. Vien per paskutinius penkis nepriklausomybės metus lietuviai suskubo įsivesti šimtus anglicizmų, kaip antai „šou“, „šelfas“ ir t.t. Gražias lietuviškas pavardes svetimieji okupantai subaurino tiek, kad užsieniečiai net nesistengia jas perskaityti, išstarti ar atsiminti. Kada gi mes grįšime prie savo gražių, originalių lietuviškų pavardžių?

(Nukelta į 4-tą psl.)

Bažnytinio turto gražinimo tvarka

Vilnius, rugsėjo 28 d. Religinės bendrijoms gražinami pastatai ar jų dalys bus perduodamos joms ne vėliau kaip per tris mėnesius po sprendimo priėmimo dienos. Tačiau kompensacijos už negražinamą turą Bažnyčiai bus sumokėtos tik per 25 metus. Tai numato šalies Vyriausybės patvirtinta turto, gražinamo religinėms bendrijoms natūra, perdavimo tvarka.

Rugsėjo 22 dieną ministrų kabinetas taip pat patvirtino religinei bendrijai negražinto turto išpirkimo tvarką. Dokumentai reglamentuoja, kaip bus perduodami pastatai ir statiniai, į kuriuos religinėms bendrijoms atkurto nuosavybės teisės, taip pat kaip už juos bus kompensuojama.

Sprendimą dėl religinės bendrijos nuosavybės teisės į pastatus atkūrimo priims miesto, rajono taryba arba atitinkama ministerija. Jei religinė bendrija nenori susigrąžinti turto natūra arba jis negali būti jai gražintas, valstybė gali perduoti jos nuosavybės tokios pat rūšies ar vertės turtą, bendrijos nuomojamus pastatus arba dar kitokį turtą. Taip pat gali būti išmokama pinigine kompensacija arba suteikiama parama remontuojant paminklinius ansamblius, kulto pastatus.

Piniginė kompensacija už išperkamą nekilnojamą turtą bus

pradedama mokėti tik po penkerių metų po sprendimo priėmimo dienos ir išmokama ne vėliau kaip per 25 metus. Tačiau praėjus 15 metų turi būti išmokėta ne mažiau kaip pusė kompensacijos. Kompensacijos bus mokamos iš valstybės arba savivaldybių

biudžeto. Tačiau jeigu valstybės išperkamas turtas buvo pagerintas, tos išlaidos bus atskaitomos.

Vyriausybės patvirtinta turto natūra perdavimo tvarka nebus taikoma, kol įstatymu nenustatyta sprendimų dėl nuosavybės teisės atkūrimo į privačios nuosavybės esantį turtą priėmimo tvarka.

Katalikų Bažnyčia Lietuvoje

V. Landsbergis perspėjo Vakarų valstybes dėl Rusijos pavojaus

Buvęs Lietuvos parlamento pirmininkas Vytautas Landsbergis perspėjo Vakarų valstybes, kad, komunistinėms ir fašistinėms jėgoms Rusijoje laimėjus ateinančių metų rinkimus, vėl gali kilti „rusiškojo imperializmo“ pavojus.

Konferencijoje Europos saugumo klausimais V.Landsbergis sakė, kad jeigu per 1996 metų rinkimus Rusijoje į valdžią ateis komunistinės ir fašistinės jėgos, „Rusija taps grėsme ir sau pačiai, ir savo kaimynams“, ypač Lietuvai, Latvijai ir Estijai.

Buvęs Estijos teisingumo ministras Jurijus Adamsas pareiškė, jog Siaurės Atlanto sutarties organizacijos plėtimasis į Rytus yra

vienintelis būdas užtikrinti šio regiono saugumą.

Lietuvos ekonomikos studijų centro direktorius Eugenijus Maldeikis pasmerkė „Rusijos vykdomą spaudimą Baltijos valstybėms“.

Be to Eugenijus Maldeikis pridūrė, kad praėjusiais metais dėl specialių Rusijos muitų tarifų Lietuva patyrė 125 mln. dolerių nuostolių.

E. Maldeikis taip pat apkaltino Rusiją, kad ji nesilaiko prekybos susitarimų ir naudojami Baltijos valstybių priklausomybe nuo Rusijos žaliavų, ypač energetinių.

(L.R.)

Ar narystė NATO - vienintelis skydas?

„Rusijos pergale“ Seimo Užsienio reikalų komiteto narys socialdemokratas V. Plečkaitis pavadino NATO sprendimą atidėti aljanso plėtimą iki 1997 metų.

Spaudos konferencijoje jis pažymėjo, kad Rusijos spaudimas ypač sustiprėjo po to, kai buvo paskelbta NATO plėtimo koncepcija, kuri, V. Plečkaičio vertinimu, buvo palanki Vidurio Europos šalims ir Baltijos valstybėms.

Esant tokiai padėčiai, V. Plečkaitis pabrėžė būtinybę ieškoti kitų būdų saugumui užtikrinti ir nesieti to vien tik su naryste NATO.

Tuo tarpu Lietuvos žinybos apie tai net nekalba.

V. Plečkaitis siūlė išnaudoti susidariusią palankią didžiųjų Europos šalių nuomonę dėl Europos Sąjungos plėtimo ir siekti kuo greičiau įstoti į šią organizaciją. Taip pat būtina siekti visiškos narystės gynybinėje ES organizacijoje - Vakarų Europos Sąjungoje, pritraukti kuo daugiau investicijų, nes investuotojai bus suinteresuoti jų saugumu Lietuvoje.

Socialdemokratų atstovas labiausiai kritikavo Lietuvos pasirengimą gintis nuo galimos agresijos ir šalies pajėgų būklę.

(L.R.)

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Sidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra.

Dusinanti Kraštą Biurokratija

Smetonos laikais Lietuvoje buvo 8 ministerijos. Dabar turime 18. Be to visuose apskrityse veiks biurokratinės įstaigos su 150 valdininkų kiekviena iš jų. Tai prilygsta dar 11 ministerijai!

Paskutiniame Lietuvos seime buvo 85 atstovai. Dabar jų turime 140, bet posėdžiuose dalyvauja vos 100. Atrodo pats seimas prieš rinkimus turėtų sumažinti atstovų skaičių bent iki 100. Ar pozicija ir opozicija balsuotų už tokį pasiūlymą? Jei jiems rūpi šalies, o ne asmeninė gerovė, jie turėtų pritariti tokiai iniciatyvai. Kol kas negirdėti apie reikalingą seimo narių sumažinimą. Matyt tokia mintis nepatraukli mūsų politikams...

Smetonos laikais buvo 28.000 valdininkų. O dabar jų turime 5 kart daugiau 150.000. Valdžios išlaikymas yra irgi bent 5 kart brangesnis. Mokesčių mokėtojai turi išlaikyti šitą monstrą, kuris neprisideda prie tvarkos įvedimo mūsų valstybėje. Kai tarnautojų yra toks didžiulis perteklius, jie gerai nežino apie savo pareigas. Žmonės siuntinėjami iš vienos į kitą įstaigą. Dokumentų tramitacija pasidaro nenormaliai ilga.

Mūsų valdžia, kai pamato, kad kas nors gerai neveikia, tuoj sudaro specialią komisiją. Taip dar

Rašo dr. Jonas Kunca

padaugina tarnautojų skaičių, o problemos lieka neišspręstos. Bene jau 3 kartus buvo įsteigtos komisijos kovai su nusikalstamumu. Pati vastybės galva pasižadėjo jas kontroliuoti. Nusikaltimai tuo tarpu, vietoj sumažėti, dar padidėjo.

Kariuomenėje turime 2000 karių ir 5000 karininkų! Kiekvienam kariuomenės tenka 2 karininkai! Lietuva pirmąją pasaulį su policininkų skaičium: 230 gyventojų tenka vienas policininkas! Nežūrinti to gyventojai nesijaučia saugūs, nei gatvėje nei namuose.

Šalies administracija yra per didelė. Ji galima ir reiktų sumažinti bent 3 kartus. Palikti tik sumaniausius ir sąžiningiausius, pakelti jiems algas. Privalo būti įgyvendinta griežta administracijos kontrolė pradedant nuo valdžios viršūnių. Kiekviena įstaiga privalo gerai žinoti kokį darbą ji privalo atlikti. Tam bene reikalinga administracinis planas. Lengviau sukontroliuoti 50.000 tarnautojų negu 150.000.

Netvarkinga ir nekompetinga biurokratija dusina mūsų valstybę. Vietoj dejuoti ir teisintis, reiktų ją sumažinti ir patobulinti. Išdas sutauptų šimtus milijonų, kuriuos

galėtų suvartoti naudingiesiems reikalams, o piliečiai būtų geriau aptarnaujami.

Netruks mūsų politikų ir komentarių, kurie sakys, kad Brazauskas ir Landsbergis, abu gyvenę Lietuvoje, geriau žino šalies problemas, kad jiems nereikalingi patarimai ir dar iš užsienio! Jei jie, tie vadai, geriau žino, tai kodėl tos problemos nėra sprendžiamos. Penki metai yra laikotarpis per kurį šis tas jau turėjo būti padaryta. O dabar... pasigendama pozityvių vyriausybės atsiekimų.

Būtų įdomu, kad kas nors iš Lietuvos vadų atsakytų, kodėl Lietuvai reikalinga 3 kart daugiau valdininkų negu priderėtų ir kodėl nei šita išpūsta biurokratija

nesugeba įvesti tvarkos krašte ir pačioje vyriausybėje? Spėju, kad jie į tą klausimą vengs atsakyti, nes neturi racionalaus pasiaiškinimo.

Opozicijos partijos galėtų pasiūlyti sumažinti seimo atstovų skaičių pakeičiant atatinamąją konstitucijos straipsnį. Jos galėtų turėtų reikalauti valdžios aparato sumažinimo. Galėtų, bet iki šiol nedaro. Jų rūpestis yra laimėti rinkimus. Kas bus po jų, jos bene nežino, nes neturi aiškios savo programos, o jei ją turi, tai kodėl nepaskelbia, kad visi apie tai sužinotų. Čia joms būtų proga parodyti savo pozityvią iniciatyvą ir patraukti rinkėjus į savo pusę.

Kai netvarkinga ir didžiulė biurokratija dusina mūsų šalį, nesimato nei iš valdžios nei iš opozicijos iniciatyvos racionaliam tos problemos sprendimui.

Už melą bus baudžiama

Vyriausybė pateikė Seimui tvirtinti Administracinių teisės pažeidimų kodekso papildymo ir pakeitimo projektą.

Jame numatomos baudos piliečiams ir pareigūnams už pateiktus neteisingus duomenis apie gautas pajamas, jų įrašymą į pažymas bei kitus dokumentus, kuriuos reikia pateikti skirti socialinei pašalpai ar kompensacijai už gyvenamųjų patalpų šildymą ir karštą vandenį apskaičiuoti.

Pareigūnams siūloma bausti nuo 30 iki tūkstančio litų bauda, o apgaulinjančius gyventojus - nuo 20 iki šimto litų bauda. Jeigu toks nusizengimas būtų padarytas dar

kartą, bauda didėtų nuo šimto iki pusantro tūkstančio litų.

Posėdyje patvirtinta darbo grupė, kuri rūpinsis iš laisvės atėmimo vietų grįžusių asmenų socialinės saugos bei paauglių, nusikaltusių iki 14 metų, auklėjimo problemomis.

Pasak vidaus reikalų ministro R. Vaitekūno, šios grupės parengta programa turėtų padėti stiprinti nusikaltimų prevenciją.

Sudaryta darbo grupė turėtų rūpintis nepilnamečių užimtumo, mokyimosi, buvusį nuteistųjų įdarbinimo, apgyvendinimo klausimais.

(L.R.)

Nepalikime Kuklių šešėlyje!

(Praėjusio laiko šeimų tragizmai)

Tyliame ir ūksmingame Suvalkijos sodžiuje Lietuvos nepriklausomybės metais Sakių apskrityje, Vilkeliškių km. bendram likimui sukūrė katalikišką šeimą Jonas Vizgirda ir Marijona Rudzevičiūtė. Būdami pamaldūs katalikai mylėjo savo sodžių jį puošė, saugojo gražias Lietuvos ūkininkų tradicijas, buvo surišti su savo sodžiumi kūnu ir siela.

Sulaukę keturių dūkrų ir šešių sūnų, jau nuo mažens savo atžalynui diegė meilę žmogui, Tėvynei. Nuo vaikystės dienų buvo perteikiamas darbštumas, pasiaukojimas, sąžiningumas.

Artrasis pasaulinis karas sudrumstė ramaus sodžiaus kūrybinę gyvenimą. Nekaimyniški kaimynai - Vokietija ir Rusija keitė savo okupacijas, plėsdami ir žudydami Lietuvos gyventojus. Jono Vizgirdos šeima, būdama stiprios tautinės pasipriešinimo dvasios prievartai ir neteisėbei, skaudžiausiomis ir atsakingiausiomis lietuvių Tautai akimirkomis neliko nuošalyje.

1944 m. gen. P. Plechavičiaus kreipimosi, į tautą, J. Vizgirda palaimino ir išleido savanoriais du sūnus gimnazistus, Vytautą ir Juozą, į steigiamą Tėvynės Apsaugos rinktinę, kurios tikslas buvo kovoti už Lietuvos laisvę prieš grįžtantį rusiškąjį okupantą, bet netarnauti vokiškųjų okupantų interesams. Nei vieni, nei kiti okupantai Lietuvos Nepriklausomybę nepripažino.

Vokiškųjų okupantų pastangomis Tėvynės Apsaugos rinktinė buvo likviduota. Dalis savanorių buvo sušaudyta, kita dalis išsiųsta į Vokietiją. Juozui Vizgirdai likimas lėmė 1944 m. ginti Lietuvos pietų sienas nuo Armijos Krajevjos, kurią rėmė vokiečiai. Vokiečių nuginkluotas ir suimtas, kartu su

kitais kovojusiais savanoriais, Juozas buvo išsiųstas į Vokietiją. Broliui Vytautui pavyko pabėgti. Jis liko Lietuvoje. Pasibaigus karui, pergyvenęs visus karo pavojus, Juozas išvyko į JAV, kur ir dabar gyvena.

Vizgirdų šeima, žinodama skaudžias istorijos pamokas, artėjant pakartotinai rusų okupacijai, veržiasi į Vakarų su viltimi vėl kada nors sugrįžti. Laimingai Vakarų pasiekė tėvai, trys dūkros (Julija, Zosė ir Albina) ir trys sūnus (Jonas, Juozas ir Justinas). Okupuotoje Lietuvoje liko dūkra Klementina, sūnus - Vytautas, Antanas ir Leonardas.

Taip, vieni okupantai iš Rytų, kiti - iš Vakarų, sugriovė mūsų šeimų židinius, išskyrė šeimas, supriešino Tautą.

Lietuvoje likę visi trys broliai Vizgirdai savanoriškai, aktyviai ir pasiaukojančiai įsijungė į ginkluotą pasipriešinimą prieš okupantus. Jie liko ištikimi tėvų įdiegtoms dvasinėms vertybėms - meilei ir pasiaukojimui savo Tautai ir Tėvynei.

Sunkiais ginkluoto pasipriešinimo metais, mano tėviškėje šie trys didvyriai visuomet rasdavo prieglobstį ir šilumą. Likęs gyvas, kaip rezistencijos dalyvis, su meile ir pasididžiavimu prisimenu šių kuklių didvyrių indėlį į mūsų Lietuvos Nepriklausomybės pratęsimą politinė ir ginkluota kova, pagal Lietuvos Laisvės Kovų Sąjūdžio deklaraciją (1947-1949 m.).

Kai jau laiko užmarštin nejuo pavojų, skausmo, skurdo, nepriteklių ir mirčių išgyvenimai, kas šiandien galėtų išmatuoti jų meilę ir pasiaukojimą Tėvynei, kai už ją atiduodama tai kas brangiausia - žmogaus gyvybė. Tik kuklus lauko akmenų paminklas, krauju aplaistytose vietose, prie Sintautų Sakių raj. ir Garbės panteone juodame granite iškalti vardai Sakių

kapinėse primins lietuviui ir ateinančioms kartoms kokią gynybės kainą mokėjo broliai už Tautos laisvę.

Sios gausios šeimos atžalos, likusios gyvos užsienyje, pasiaukojimo paveldėtas tradicijas Lietuvai puoselėja ir šiandien. Jų aukos įamžintos atstatant okupantų sugriautą Sintautų parapijos bažnyčią. Šią vasarą šeštą kartą apsilankė Lietuvoje JAV gyvenantis Juozas Vizgirda. Su optimizmu ir dideliu nerimu jis stebėjo atsikuriančią, besikeliančią iš supkūlimo Lietuvą Aplankė savo gimtinę, likusius gyvus kaimynus, mokslo draugus. Pavaikščiojo basakojės vaikystės takais.

Lydėdamas jį, stebėjau jo vidinio dvasinio pasaulio nuotaikas, ilgęsi vaikystės negrįžtamų dienų, dvasinį ryšį su likusia gimtine.

Numirti negrįšiu, bet Lietuvos žmonėms padėsiu, - jis liūdnai pasakė, nutoldamas nuo gimtinės laukų...

Mačiau, kad Juozas gyvena tėvynės rūpesčiais ir jautriai reagavo į kiekvienos šiandien sunkiai gyvenančios šeimos nelengvą gyvenimą. Aplankė Zokaičių keturis našlaičius, kuriuos

globoja senelė invalidė pensininkė Bacevičienė (Izdagų kaime, Sakių raj.). Teiravosi ar visuomet pasiekia juos iš JAV jo siunčiama labdara? Gailestingumo ir gerumo ranką ištiesė gausiai, ligoto Gintaro Matulaičio aštuonių vaikų šeimai, gyv. Kaune. Juozas nuolat kartoją: „Jaunimas mūsų ateitis ir reikia padėti jiems atsistoti ant kojų“. Parėmė Tautos vienybę ir prisikėlimą simbolizuojančios Prisikėlimo bažnyčios atstatymą Kaune. Kur tik apsilankė, skleidė gailestingumą ir nuoširdumą.

Didžiuojamas mūsų lietuvių išeivija, kuri per pusę amžiaus neišpuiko, išsaugojo tautinę sąmonę, gailestį ir meilę tautiečiams. Sias moralines vertybes paveldėjome visi iš savo protėvių ir buvusių brangių mokytojų. Nepriklausomoje Lietuvoje šiandien begalo trūksta žmonių, kurie sugėbėtų aukotis už žmogų, tautą ir Tėvynę. Sios savybės ypač būtinos tiems žmonėms, nuo kurių darbo ir veiklos priklauso visų Lietuvoje gyvenančių žmonių gyvenimas ir visos tautos likimas.

Lietuvos Politinių Kalinių partijos vicepirmininkas J. Dailidė

Popiežiaus Pauliaus II kalba...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

žmogus yra sukurtas pagal To, kuris yra visa ko priežastis paveikslą ir panašumą. Mums duotas sugebėjimas būti išmintingais ir dorybingais. Sios dovanos ir Dievo malonė leidžia ateinančiame tūkstantmetyje sukurti žmogaus vertą civilizaciją, sukurti tikrą laisvės kultūrą. Mes galime ir

privalome tai padaryti.

Ir tai darydami galime suprasti kad šio šimtmečio žmonių ašaros parengė dirvą naujam žmogaus dvasios pavasarui - baigė savo kalbą Jungtinių tautų organizacijos Generalinėje asamblėjojje popiežius Jonas Paulius II.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikanė

Reikalauja Karaliaučiaus Krašto Grįžimo Lietuvių Tautai

Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio tarptautinis suvažiavimas Chicagoje, 1995 m. rugsėjo 2 d., atstovaujantis toli nuo tėviškes nublokštųjų rūpesčiams genocido nusiaubtoje tėvynėje, šiuo kreipimusi ragina Lietuvos Respublikos prezidentą, vyriausybę ir visas aktyviasias tautos pajėgas neatlaidžiai siekti Mažosios Lietuvos - neteisėtai pramintos Kaliningrado sritimi - demilitarizavimo ir priglaudimo prie gyvosios lietuvių tautos kamieno. Ten dabar įsitvirtinusių Rusijos Federacinės kariuomenės ginkluotosios jėgos ir jų karinė paruoša neabejotinai kelia Lietuvos Respublikos lasivam gyvenimui nuolatinę grėsmę, o kaimyninėms šalims - nestabilumą.

Netolimos praeities faktai akivaizdžiai liudija siaubingą tikrovę. Sovietų Sąjungos kariuomenės 1944/45 metais įvykdytas Mažosios Lietuvos autochtonų gyventojų sunaikinimas, senųjų prūsų ir lietuvių istorinių vietovardžių išplėšimas ir krašto kolonizavimas iš Rusijos gilumos

atkeltais svetimais žmonėmis, palieka neužgydomą žaizdą Europos tautų geopolitinėje struktūroje.

Nacių-komunistų vertybių skalę vaizdžiai išreiškė Sovietų rašytojų pirmininko Ilijos Erenburgo atsisaukimas į okupacinius Sovietų Sąjungos karius, raginantis juos be atodairos žudyti, prievartauti ir naikinti visus užimamo krašto žmones, nesigailint moterų nei vaikų. Toks barbarizmas buvo visu aršumu vykdomas Mažojoje Lietuvoje - Karaliaučiaus srityje - esminiai lietuvių kilmės gyventojų tarpe. Vokietijos gilumon besiveržianti sulaukėjusi Sovietų kariuomenė ypač nusiaubė Gumbinės, Ungurės, Gerduvos, Sodėnų-Nemirkiemio ir daugybę artimų vietovių. Teritorine apsuptimi vykdomas vietinių gyventojų maršimas badu, masinis civilinių žmonių, žiemą suvartų ant

Kursių Marių ledo, skandinimas sprogmenimis ir žudymas kitomis priemonėmis - tai vis būdingi sovietinių karinių institucijų „išlaisvinimo ir globos“ pavyzdžiai lietuvių tautai, nedalyvavusiai II Pasaulinio karo planuose nei jo grobių dalinimesi.

Simtmečius vokiečių o dabar Rusijos užgrobtai ir visokeriopaip angiamai Mažoji Lietuva turi turėti pripažintą teisę prisiglausti prie tautos kamieno, kaip akivaizdžiai išreikšta Mažosios Lietuvos Tautinės Tarybos 1918 m. lapkričio 30 d. paskelbtu Tilžės Aktu. Nepriklausomam gyvenimui prisikelianti Lietuva ir plati pasaulio lietuvių bendruomenė neturi moralinės teisės likti abejinga šiai genocidu nuteriotai tautos daliai prie Baltijos krantų. Mažosios Lietuvos gražinimas gyvenimui savoje tautoje reikalauja Lietuvos vyriausybės ir visų lietuvių nepaliaujamų pastangų. Jų neturi stoti.

Ieva Jankutė

Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio suvažiavimo pirmininkė

Irena Regienė

MLRS suvažiavimo sekretorė

Lietuvių nutautėjimas

(Atkelta iš 2-tro psl.)

Lietuvių tautosaka ir tradicijos buvo šimtmečius išlaikytos, nežiūrint stokos rašytinių galimybių. Mūsų liaudies dainos, tautiniai šokiai ir rūbai yra gal būt jei ne patys gražiausi, tai tkr ai vieni iš mėgiamiausių visame pasaulyje. Dar reikia ypatingai paminėti lietuvišką liaudies medžio skulptūrą, rūpintojėlius, kopylėtes. Kryžiaus kalnas tapo tikru pasauliniu to meno muziejumi, bet panašių yra visoje Lietuvoje. Reikia manyti, kad liaudies muzika ir menas labai daug prisidėjo prie lietuvių išlaikymo sunkiaisiais baudžiavos ir priespaudos laikais. Liaudies menas buvo vienas iš didžiųjų rezistencijos ginklų visais laikais.

Lietuviai kariai, nepriklausomybės kovų savanoriai, partizanai, užsitarnauja mūsų amžiną padėką kaip narsieji didvyriai. Senovės karo vadai su jų pagalba Lietuvą apgynę nuo kryžuočių, kalavijuočių, rusų, totorių, o vėliau nuo bermontininkų, bolševikų ir lenkų. Lietuvos partizanai turbūt neturi sau lygių kovotojų, visą dešimtmetį išsilaikę prieš šimteriopai gausnę rusų armiją antrosios bolševikų okupacijos laikais, po antrojo pasaulinio karo. Gaila, okupantams pergale pasiekti padėjo nautantę, parsidavėliai lietuviai sribai. Lietuvus laisvė buvo atpirkta didele lietuvių karių kraujo auka.

Tikėjimas, ypač senovinis aiščių stambeldžių tikėjimas, turėjo gerą įtaką lietuvių tautos laisvei, dorovei ir gyventojų kasdieninei tvarkai palaikyti. Teigiama, kad senovės lietuvių tikiyba buvo žymiai geresnė priemonė tautai konsoliduoti ir įstatymams palaikyti, nei kalaviju ir ugnimi atnešta krikščionybė. Katalikų ir protestantų tikėjimu lietuviai ilgai nepasitikėjo. Tik tikėjimo palaūta tauta leidosi sulenkinama arba suvokietinama. Tuo būdu buvo praratos didžiulės senosios Lietuvos sritys vakaruose

bei rytuose. Tačiau katalikų tikėjimas, nors smarkiai komunistų persekiojamas, tapo stipriu ginklu prieš nutautėjimą paskutinės 50 metų okupacijos laikais.

Konservatyvus būdas, kurį kartais vadiname žemaitišku užsispyrimu, turėjo didelę įtaką išlaikyti, kalbą, dorą, papročius ir mylėti laisvę. Tačiau dažnos okupacijos ir lietuvių diskriminacija išaugino lietuvių charakteryje ir blogų būdo savybių: nusizeminimą, nuolaidumą, nepasitikėjimą savimi ir savigarbos stoką. Kaip pavyzdį papasakosiu apie vieną iš Lietuvos banko valdybos pirmininko pavaduotojų. Vos jį paskyrus toms pareigoms, jis man skundžiasi: „matai, pakvietė mane tokioms aukštoms pareigoms centriniame banke. Juk aš niekada bankininkystėje nedirbau. Juk turėjau gerą darbą, buvau Aukščiausiojo Teismo teisėjas. Gal padariau klaidą apsiimdamas šį darbą. Aš nieko nesuprantu...“ Žinoma, aš šį pavaduotoją smarkiai sukritikavau: kaip tu drįsti save taip žeminti, kodėl praradai pastikėjimą savimi? Jeigu sugebėjai būti Aukščiausiojo Teismo teisėju, vadinasi, ne veltui buvai pakeltas tarnyboje. Lietuvos bankui dabar kaip tik reikalingi žmonės su teisinėmis kvalifikacijomis kurti naujus potvarkius, reikalingi teisės žinovai banko interesams ginti. Ponas x pagalvojo ir su manimi sutiko. Vėliau jam teko net pavaduoti pirmininką vyriausybėje ir laikinai eiti Lietuvos Banko valdybos pirmininko pareigas. Tai dažna lietuvių nelaimė: nepasitikėjimas savimi ir savo sugebėjimais. Lietuviai turi atsikratyti svetimųjų įdiegto nusizeminimo. Jį reikia pakeisti lietuvių pranašumu. Gal būtų mūsų artimi kaimynai turi daugiau išdidumo ir pasitikėjimo savimi, negu lietuviai. Tačiau reikia prisiminti, kad kelią į laisvę sau ir kitiems Pabaltijo kraštams ne kartą praskynė tik lietuviai, tuo

įrodydami savo pranašumą. Todėl man visuomet kelia nuostabą, kai visur ir visuomet minint Pabaltijo valstybes laikomasi alfabeto tvarkos: Estija, Latvija, Lietuva. Visur ir visada turi būti: Lietuva, Latvija, Estija. Lietuva yra didžiausia iš tų trijų valstybių plotu ir skaičiumi, yra artimiausia prie vakarų Europos, yra Europos geografinis centras. Lietuvą mes privalome visuomet minėti ir statyti pirma, be jokių „mandagumo“ ar nusizeminimo atskalbinėjimų.

Pagarba lietuviui ir jo savigarba kažkur smarkiai nukentėjo. Dažniausiai ji buvo slopinama okupantų rusų arba vokiečių, ji buvo žiauriausiai būdais raunama iš mūsų širdžių kietomis priemonėmis. Vis daugiau paaikškėja rusų įvykdytų nusikaltimų prieš lietuvių tautą. Buvo atliekamas lietuvių tautos genocidas. Šturpas ima pagalvojus, kiek cantų teko lietuviams patrijotams pakelti kalėjimuose, lageriuose, kuomet jie atsisakė atsižadėti tėvynės meilės. Žuvo jie kalėjimuose, Sibiro taigose, žuvo jie varomi į frontus už rusišką komunizmą. Skaitome Lietuvos spaudoje, kad vien tik Vilniaus Tuskulėnų dvare neseniai buvo atkasti 780-ties nužudytų lietuvių palaikai. Jų atpažinimas gal būtų jau neįmanomas, nes komunistai pasistengė sunaikinti visus dokumentus arba KGB juos išsigabeno į Rusiją, slėpdami nusikaltimus prieš lietuvių tautą. Mes privalome siekti, kad visi karo nusikaltėliai būtų surasti ir patraukti atsakomybėn. Taip buvo naikinama tauta ir jos savigarba, taip mūsų kaimynai visuomet stengėsi parodyti savo „pranašumą“. Tačiau lietuvių garbės ir savigarbos naikinimas netaps paveldėjimu. Mūsų prievolė yra atgaivinti savo savigarbą ir orumą ir įrodyti, kad

Latvija: paminklas kovotojams už Lietuvą

Latvijoje, netoli Eglainės-Subatės vieškelio, Cervenkos kaimo kapinėse, atidengtas restauruotas paminklas Lietuvos savanoriams, 1918-1919 metais Dauguvos frontuose žuvusiems už mūsų šalies nepriklausomybę.

Paminklo atidengimo ceremonijoje dalyvavo Lietuvos krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius, Lietuvos ir Latvijos kariuomenės vadovai, abiejų šalių ambasadoriai bei gynybos atašė, Rokiškio ir Subatės savivaldybių vadovybė.

1931 metais sudaryta komisija pasirūpino, kad žuvusių lietuvių karių palaikai iš miškų ir laukų būtų iškasti, surinkti į vieną karštą bei perlaidoti Cervenkos kaimo katalikų kapinėse. Po metų toje vietoje buvo pastatytas paminklas. Jį restauruoti ėmėsi Rokiškio rajono savivaldybė.

Restauravimo darbus finansiškai parėmė rokiškėnai, Krašto apsaugos ministerijos ir kariuomenės vadovybė, Kultūros vertybių apsaugos departamentas, 15 tūkstančių litų buvo skirta iš valstybės biudžeto.

Kaip žinoma iš istorijos, Dauguvos fronte vykusios kovos dar yra vadinamos „Zarasų operacija“. Lietuvai joje atstovavo 2 pėstininkų pulkai, 5 atskiri batalionai, 1 atskira kuopa, 4 lengvosios artilerijos baterijos ir 2 husarų eskadronai. Rusijos kariuomenė šiame fronto ruože turėjo 6 pėstininkų pulkus, 1 komunistinį ypatingos paskirties batalioną, 2 raitelių eskadronus, 2 šarvuotus traukinius, 4 lengvosios ir 1 sunkiosios artilerijos baterijas.

Operaciją 1919 metų rugpjūtį pradėjo Ukmergės rinktinė, pralauždama priešų įtvirtintą poziciją prie Bružų kaimo bei užimdama Zarasus. Prisijungus Panevežio rinktinėi, bolševikai buvo priversti pasitraukti iš Raudinės dvare įtvirtintą poziciją.

ELTA - (L.R.)

Paminklas kovotojams už Lietuvos nepriklausomybę.

G.Svitojaus (ELTA) nuotr.

lietuvių pranašumas yra amžiams krauju ir kanciomis patvirtintas.

(Bus daugiau)

RASOTE TESTAMENTĄ?

- Skirkite dalį „Tėviškės Aidams“!
- Mintimi šventa ten investuokite save,
- Kur Dievas ir Tėvynė šaukia.
- Būk apaštalas spaudos „Tėviškės Aidus“!

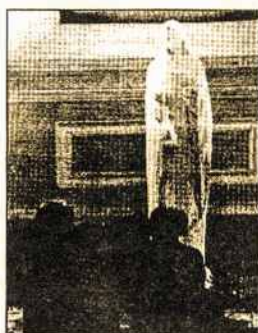
Igulos bažnyčia: pašventinta skulptūra „Kauno Baltoji madona“

Ramunė Lazauskaitė

Kaune esanti Sv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčia baigiama vaduoti iš statybos pastolių. Baltumu sušvito ne tik jos sienos - bažnyčios vidų jau puošia dvi baltos skulptūros. Vieną - popiežiaus Jono Pauliaus II biustą, skulptorius Petras Deltuva sukūrė Šventojo Tėvo kelionei į Lietuvą atminti.

Siomis dienomis buvo pašventinta ir antroji to paties dabar Stokholme gyvenančio ir dirbančio dailininko skulptūra - „Kauno Baltoji madona“.

Lietuvos bažnyčiose tradiciškai Svč. Marija stovi tarsi atokiau nuo besimeldžiančiųjų, - papasakojo bažnyčios rektorius Ričardas Mikutavičius. - Be to, ji nuspalvinta, apgobta žydrų apsiaustu. Mes su skulptoriaus nutarėme, kad spalvos yra žmogaus interpretavimas, ir Madona turi būti ne atokiai, o kuo arčiau tautos, kurią

„Kauno Baltoji madona“.

K.Brundzos nuot.

ji globoja, pakylėta ne postamentų, bet savo skaisnumo, baltumo ir mūsų maldos. Kiekvieną mėnesį esame numatę švęsti Baltosios madonos dieną, kuriai pamokslus, skirtus Svč. Marijai, žada parašyti kunigas Česlovas Kavaliauskas.

Kol kas „Kauno Baltoji madona“ yra pagaminta iš gipso, tačiau viena tremtinių šeima, gyvenanti prie Uralo, pažadėjo atsistoti skulptūrai skirto balto marmuro.

Naujovė jubiliejaus proga

Birutė Nenėnienė

Vilkaviškyje paminėtas pirmosios liginės (įkurtos 1915 m.) 80 metų jubiliejus.

Per iškilmes buvo pristatytas naujas rentgeno aparatas. Jam pirkti paskelbtą konkursą laimėjo prancūzų medicinos aparatūros gamybos firma „Apelem“. Toks modernus šios firmos aparatas, sumontuotas Vilkaviškio centrinėje liginėje, - kol kas vienintelis Lietuvoje. Aparatas siunčia labai silpnus rentgeno spindulius, todėl

gydytojai ir liginiai gauna 12-15 kartų mažesnę spindulių dozę, nei dirbdami kitais aparatais. Aparatas kainavo 500 tūkst. Lt., dalį lėšų skyrė rajono savivaldybė. Aparatūrą sumontavo „Spektramed“ firmos Lietuvoje atstovai.

Iškilmėse dalyvavę Prancūzijos ambasados ekonomikos ir prekybos patarėjas Xavier Delamarre susitiko su rajono meru J. Mačiu, pasidžiaugė besiplečiančiais Prancūzijos ir Lietuvos ryšiais. (L.A.)

Ar bus parduodama žemė užsieniečiams?

Lietuvos Vyriausybės potvarkiu sudaryta darbo grupė, kuri turi parengti Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio papildymo ir konstitucinio įstatymo, reglamentuojančio naujos konstitucinės normos įgyvendinimą, projektus. Devynių valstybės pareigūnų grupės vadovu paskirtas Užsienio reikalų ministerijos sekretorius Albinas Januška.

Šiuo Konstitucijos 47 straipsnio papildymu ruošiamasi įteisinti galimybę Lietuvos Respublikos juridiniams asmenims, užsienio valstybių piliečiams, taip pat užsienio valstybei įsigyti žemės sklypus Lietuvoje nuosavybės teise. Tai sudarytų galimybę susigrąžinti arba pirkti būtina veiklai žemės plotą religinėms bendruomenėms, visuomeninėms organizacijoms, bendroms su užsienio kapitalu įmonėms, statybos firmoms.

Panašūs principai būtų taikomi ir užsienio valstybių piliečiams, pageidaujantiems Lietuvoje turėti nekilnojamąjį turtą. Dabar galiojantis draudimas parduoti žemę, nors ji ir yra užimta užsienio piliečių įsigytais gyvenamaisiais namais arba kitais pastatais, atbaudo užsienio

V. Landsbergis: Rusija tebetęsia okupaciją

Seimo narys, Tėvynės sąjungos pirmininkas Vytautas Landsbergis Europos Tarybos parlamentinės asamblėjos sesijoje pabrėžė, kad Rusija ligi šiol okupuoja Lietuvos teritorijas ir pastatus - ambasadas Paryžiuje ir Romoje, todėl jis negalės balsuoti už tai, kad būtų atnaujintas Rusijos prašymo įstoti į ET svarstymas.

Lietuvos delegacijos Europos Tarybos parlamentinėje asamblėjoje narys V. Landsbergis kalbėjo Strasbūre kai ET PA sesijoje buvo svarstomas Rusijos klausimas, pranešė Seimo dešiniosios opozicijos atstovė. Europos Tarybos parlamentas nutarė atnaujinti Rusijos priėmimo procesą, kuris buvo sustabdytas šiemet rudenį dėl karo veiksmų Čečėnijoje.

„Antrasis pasaulinis karas kartu su visomis nacijų ir sovietų okupacijomis turi būti baigtas anksčiau, negu mes čia svarstysime Rusijos priėmimą. Tai ir mano kreipimasis į kolegas rusų parlamentarų“, - pabrėžė V. Landsbergis. (L.R.)

investuotojus, kurie nori užsienio šalių pavyzdžiu sudaryti garantuotus žemės sandorius - ją įsigyti, o ne nuomoti, kaip yra dabar, 99 metams.

Sudarytoji darbo grupė Konstitucijos 47 straipsnio

Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimo „dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo tvarkos“ pakeitimo ir papildymo

(Tešiny iš „T.A.“ Nr. 42)

Pakeisti ir papildyti Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo tvarkos“ (Zin...):

1. Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo tvarkos“ pavadinimą išdėstyti taip: „Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo tvarkos“.

2. Pakeisti 2 punktą:

1) pirmąją, antrąją, trečiąją, ketvirtąją dalis ir penktosios dalies pirmąjį sakinį pripažinti netekusiais galios;
2) buvusias penktąją, šeštąją ir septintąją dalis laikyti atitinkamai pirmąją, antrąją ir trečiąją dalimis;
3) antrąją dalį išdėstyti taip:

punktus prašymus gauti Lietuvos Respublikos piliečio pasą, 17 straipsnio pirmąją dalį prašymus išduoti Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimą patvirtinančius dokumentus paduoda Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos diplomatinėms atstovybėms ar konsulinėms įstaigoms užsienyje arba Pasaulio lietuvių bendruomenės kraštų bendruomenių valdybų pirmininkams, kurie gali patvirtinti asmens prašymą ir prie prašymo pridėtus dokumentus. Šie patvirtinti dokumentai gali būti pateikti ir naudojami sprendžiant pilietybės klausimą“.

3. 3 punktą ir 8 punkto penktąją ir šeštąją dalis pripažinti netekusiomis galios.

4. 9 punkto pirmojoje ir antrojoje dalyse vietoj skaičių ir žodžio „1 ir 2“ įrašyti skaičius ir žodį, „1, 2, 3 ir 4“.

„Asmenys pagal Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 1 straipsnio pirmosios dalies 1, 2 ir 4

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.
Respublikos Prezidentas

Demokratai: LDDP valdymą reikia trumpinti

Interpeliaciją šalies premjero A. Steževičiaus Vyriausybei parėmė Demokratų partija.

Sios partijos pirmininkas ir Seimo frakcijos seniūnas S. Pečeliūnas spaudos konferencijoje sakė, kad demokratai remia konservatorių iniciatyvą, nors ir netiki jos sėkme. Tačiau „mes visada buvome tuos nuomonės, kad LDDP valdymą reikia trumpinti“, - pažymėjo S. Pečeliūnas.

Konservatorių partija nutarė reikalauti Vyriausybės

atstadydinimo, apkaltinusi ją įmonių žlugdymu, Lietuvos žmonių nuskurdinimu, prasiskolinimu, korupcijos palaikymu ir suartėjimu su nusikalstamomis ekonominėmis struktūromis. Konservatorių iniciatyvą jau pareiškė remsią socialdemokratai.

Nepasitikėjimo Vyriausybe svarstymui būtina surinkti 28 Seimo narių parašus. Konservatorių frakcijoje yra 24 nariai, Socialdemokratų frakcijoje šiuo metu yra 6, o Demokratų partijos frakcijoje - 3 parlamentarai. (L.R.)

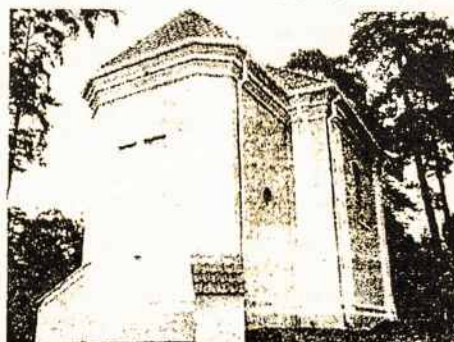
Kviečia Verkių kalvarijos

Verkių kalvarijos - Kryžiaus kelias - įkurtos 1664 metais Vilniaus vyskupo Jurgio Bialozoro iniciatyva, minint Maskvos karo (ir kautynių prie Verkių) pabaigą. Kapitula Kryžiaus keliui išskyrė žemės prie Verkių dvaro parko. Netrukus čia išaugo ansamblis, tapęs žymiu dvasinės kultūros paminklu.

Kalvarijos turi 22 mūrines, vieną medinę koplyčią ir 7 medinius vartus. Takų išdėstymas sutampa su

Kryžiaus keliais Jeruzalėje.

Verkių kalvarijos nuo pat pradžių buvo garsios visoje Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje. Gausiai jas lankė kitų šalių maldininkai. Tačiau sovietmečiu per vieną 1962 metų naktį visos Kalvarijų stotys (išskyrus keturias prie bažnyčios) buvo susprogdintos. Prieš kelerius metus vėl pradėtos atstatyti. Dabar jau pašventintos atstatytosios penkios pirmosios Kryžiaus kelio stotys. Po pašventinimo vyskupas Juozas Tunaitis Marijos Sopulingosios koplyčioje aukojo šv. Mišias. (L.A.)

Kalvarijų koplyčia

Vlados Inčūtės nuotr.

papildymo ir konstitucinio įstatymo, reglamentuojančio naujos konstitucinės normos įgyvendinimą,

projektus Vyriausybinei Europos integracijos komisijai turi pateikti iki lapkričio 1 dienos. (L.R.)

Sesuo Marija Serafina Maziliauskaitė

Svenčia 60 metų jubiliejų vienuolės Jžadų

Gimiau Lietuvoje 1907 m. liepos 10 d. iš religingų tėvų, antra iš penkių, vieno berniuko ir keturių mergaičių. Kai buvau 7 metų, prasidėjo Didysis Karas. Lietuvos vyrai, nežūrint šeimos, buvo mobilizuoti į rusų kariuomenę. Mūsų tėveliui nepadarė išimties, turėjo palikti jauną šeimą, jis buvo sužeistas ir mirė kaž kur Rusijoje. Mamytė su mumis penkais vaikais buvo priversta palikti Lietuvą ir išvežta į Rusiją. Kadangi Minske buvo daug lietuvių, tai atidarė lietuvių mokyklą, kur aš turėjau pradžios mokslą. Į Lietuvą sugrįžom po karo 1918 m. Mūsų mamytė davė pavyzdį tikėjimo, maldos ir meilės dėl visų.

Labai mėgau skaitymą. Kuomet skaičiau Tėvo Damijono - Raupsuotų apaštalo gyvenimą, turėjau įkvėpimą tapti misijoniere.

Mano noras tapo įvykdytas, kuomet įstojau į Svč.Sirdžių Kongregaciją 1932 m. Olandijoje. Po postulantės mokymo, nuvykau novicijatai į Paryžių ir ten 1935 m. padariau Vienuolės Jžadus. Po poros metų buvau paskirta į Havajus mokyti II skyrių Svč.Sirdžių vienuolyno mokykloje. Tai dabar jau 58 metai, kaip esu Havajuose, ruošdama vaikus mokyklose Pirmajai Komunijai. Minėjimas buvo birželio 24 d. ir mūsų Kongregacija - Vienuolynas pagerbė Jubiliatės. Nesitikėjau sulaukti Deimantinio Jubiliejaus, nes jau esu garbingo 87 metų amžiaus.

*Jau šešios dešimtys metų
Nuo mano Jžadų dienos,
O kaip greit jie prabėgo
Tie metai Dievo dovanos!*

Sesuo Marija Serafina
Maziliauskaitė,
Regina Pacis Convent
1120 5th Ave.
Honolulu HI 96816-5896
USA

Garbė Jėzui Kristui!

Brangūs, o dabar jau daugelis ir pažįstami, Australijos lietuviai,

Stai jau mėnuo, kaip aš Lietuvoje, po tokios ilgos ir įdomios kelionės po Australijos miestus. Grįžau laimingai, paviešėjau Vokietijoje vieną dieną ir vėl atsiddūriau Lietuvoje. Dar negreit galėjau pilnai įsijungti į parapijos darbus. Vis dar sapnavau Pietų Kryžių, Indijos vandenyną, palmes, Tasmanijos kalnynus ir kitas įdomybes. Dabar vartau nuotraukas ir galiuosi, kad daug ko neužsirašiau, daug ką praleidau, o gal ir nepastebėjau. Labai prasiplėtė mano akiratis, išpūdžių begalės. Ir labai noriu padėkoti visiems, kurie mane globojo, vežinėjo po įdomias vietas, aukėjo savo laiką ir pinigus, kad aš galėčiau kuo daugiau pamatyti ir sužinoti. Jūsų gerumo ir dosnumo dėka galėjau aplankyti tiek daug miestų ir aplankyti Jus. Be Jūsų visų dosnumo tai būtų neįmanoma. Esame dar gerokai nuskurdę, kad galėtume patys taip keliauti. Perdaviau visų linkėjimus vyskupui Vaičiui, o dabar esu kviečiamas papasakoti apie savo išpūdžius įvairiems, žmonėms, jaunimui.

Dar ilgai minėsiu mūsų tautiečių ir net ne lietuvių gerumą ir nuoširdumą. Kasdieną meldžiuosi

Kun. Ričardas Repšys, MIC

už visus, už geradarius, prisimenu aplankytus ligonis ir šeimas, noriu Jūsų gerumą nešti kitiems, kad Lietuvoje būtų mažiau pykčio, godumo, nevilties ir baimės. Perdaviau vyskupams Jūsų troškimą gauti kunigą iš Lietuvos, ten jo labai reikia. Nenuvarkite rašydami tuo reikalu į Lietuvą Vyskupų Konferencijai.

Dar kartą su dėkingumu ir meile Jūsų kunigams, parapijiečiams ir visiems lietuviams Australijoje.

*Telaimina Jus visus gerasis
Dievas!*

Sv.Prančiškaus diena,
Tabariškėse

Kun. Ričardas Repšys, MIC

Dešimt metų be Kunigo Albino Spurgio

Dienų takų pynėje sutinkame žmones, kurių negalime užmiršti, nors jų mūsų tarpe jau nebėra. Toks buvo ir liks mums mūsų buvęs Klebonas A.†A. kun. Albinas Spurgis. Sunku bepatikėti, kad jau paminėjome Jo 10-ties metų mirties metines 8-ta spalio 11-tos valandos šv.Mišiose. O, rodos, Jis dar taip arti mūsų...

Kun. A. Spurgis aukštaitis. Gimė 1907.IX.6 d. Šilų parapijoje, Panevėžio apskrityje. 1932 m. gegužės 23 d. Kauno archikatedroje arkivyskupo J.Skvirecko įšventintas kunigu. Nuo 1938 m. buvo Gelažių parapijos, vėliau Šimonių parapijos klebonas. Lietuvą paliko 1944 m. Vokietijoje buvo Weideno lietuvių stovyklos kapelionu ir progimnazijos direktorius. 1953 m. Romoje įstojo į Marijonų kongregaciją. Gyvendamas Amerikoje buvo dienašėio „Draugas“ administratorius. 1969 m. atvyko į Australiją, į šv.Kazimiero lietuvių parapiją Adelaidėje ir čia išgyveno iki mirties. 1982 m. A.L.B. Krašto Tarybos suvažiavime išrinktas A.L.B. Garbės Nariu.

Kun. Albinas Spurgis MIC Adelaidėje išbuvo 16 metų. Jo jautri siela kūrybingu sugebėjimu išpuošė šv.Kazimierui buveinę, kuri teikia pasididžiavimą visai Australijos Lietuvių Bendruomenei. Jo

KUN. Albinas SPURGIS, MIC

įžvalgūs, giliai išmąstantys pamokslai buvo tikra puošmena šv.Kazimiero šventovei. Buvo visada giedrios nuotaikos, vaišingumu ir šiluma gaubė savo parapijiečius.

Ziūrint iš laiko perspektyvos, Kunigo Albino Spurgio MIC idėjų ziedas pilnai išsiskleidė iševijoje ir toje mažutėje, mums Adelaidės lietuviams taip brangioje šv.Kazimiero Bažnyčioje. Jo kunigiška globa tebelydi mus visus.

Augustinas Kubilius

PANEVĖŽIO J. BALČIKONIO GIMNAZIJAI - 80

Panevėžio J. Balčikonio gimnazija šių metų spalio 27 d. šventė savo 80-metį. Mat prieš 80 metų Panevėžyje buvo įkurta pirmoji lietuviška gimnazija Lietuvoje, kuriai vadovavo M. Putramentienė-Giedraitienė. Dabar gimnazijoje mokosi apie 700 moksleivių, veikia įdomus muziejus. Jam vadovauja buvęs direktorius, geografijos mokytojas, kraštotyrininkas Vytautas Baliūnas. Jau baigiama leisti gimnazijos istorijos knyga, V. Baliūno parengta 80-mečio proga.

Panevėžio J. Balčikonio gimnazijos istorijos muziejuje renkama bei saugoma visa istorinė medžiaga, mokinių bei mokytojų prisiminimai ar šiaip muziejui padovanoti eksponatai. Dabar jų yra daugiau nei 6700.

Savo laikų tai buvo pirmoji aukštesnioji mokykla Aukštaitijoje, 13-ta Lietuvoje. Ji įkurta 1727 metais vienuolių pijorų. Dirbo su protarpiais. Per tuos ilgas egzistavimo metus ją baigė daug žmonių, vėliau garsinusių Lietuvą pasaulyje, dirbusių jos labai. Pirmiausia garsiais auklėtiniais tapo Europos tiltų konstruktorius Stanislovas Kerbedis, garsusis architektas Laurynas Stuoka-Gucevičius. Šios mokyklos auklėtinis yra ir garsusis kalbininkas Juozas Balčikonis, Nepriklausomos Lietuvos paskutinis, užsienio reikalų ministras Juozas Urbšys, rezisierius Borisas Dauguvietis, gamtininkas

Komitetą ir toliau tęsti šį apsiimtą labdaros darbą. Ačiū visiems.

Salpa Sibiro Tremtiniamis
Komitetas

Jurgis Elisonas, rašytojas Balys Sruoga, istorikas Adolfas Sapoka, kalbininkas Petras Būtenas bei kiti. Mokytojavo Nepriklausomybės akto signataras Kazys Bizauskas, rašytoja Gabrielė Petkevičaitė-Bitė, skulptorius Juozas Zikaras, rašytojas Julijonas Lindė-Dobilas, kalbininkas Jonas Jablonskis, pirmasis lietuvių literatūros kritikas, prelatas A. Dambrauskas-Jakštas. O ko gero, dar ir šiandien Lietuvoje bei už jos ribų yra buvusių auklėtinų, kurie galėtų papasakoti savo prisiminimus. Turbūt daugelis jų yra buvę garsiosios „Meno kuopos“ veikloje, diskutavę, ginčijęsi įvairiomis temomis.

Į šios draugijos susirinkimus gimnazijoje rinkosi net mokytojų seminarijos studentai. Ne veltui prieškario Lietuvoje apie šią gimnaziją buvo sakoma, jog tai mažasis Lietuvos universitetas.

Buvę gimnazistai dažnai užsuka į savo mokyklą, apsilanko muziejuje, kuris tapo vos ne gimnazijos širdimi. Malonu, jog jie taip pat padeda rinkti eksponatus. Daug padeda užsienyje gyvenantys gimnazistai. Ypač daug paramos gavome iš J. Masilionio, literatūros kritiko Algirdo Tito-Antanaičio, Pilypo Naručio-Zukausko, Vokietijoje gyvenančios L. Jurgutytės-Baldauf, trijų brolių Patupų, gyvenančių Australijoje bei kitų. Z. Dučmanas, gyvenęs Clevelande (JAV), yra gimnazijos atstovas JAV bei Kanadoje.

Po to, kai Lietuva atgavo Nepriklausomybę, 1992 metų rugsėjo pirmą dieną ši mokykla tapo gimnazija - ir vėl pirmąją Lietuvoje...

Justinas Lapinskas

Šalpa Sibiro Tremtiniamis Komitetas Padėka

Šių metų spalio mėn. 8 d., sekmdienį, Sibiro tremtiniais paremti vėjus, visų atsilankusių dėka, praėjo su dideliu pasisekimu. Šalpa Sibiro Tremtiniais remti Komitetas reiškia gilią padėką visiems tautiečiams taip dosniai ir įvairiai parėmusiems komiteto darbą aukomis aukų lape, gausiais ir vertingais fantais suruoštai loterijai ir padėjėjams bei padėjėjoms ruošiant pietus. Popietės metu aukojai: \$100 - G.Patupas; po \$50 - J.Miliauskas, A.ir V.Patupai ir I.Taunys - a.a. B.Strauko atminimui; \$30 - A.ir J.Gudeliai; po \$20 - J.Bagdonas, M.L.Davey, St.Gaidauskas, Albina Gudelis, S.Gusčia, J.Lang ir A.Vitkūnas; \$15

- M.Moccatta; po \$10 - E.Baltutienė ir M.Pocius; \$5 - H.Ivinskis. Padėka visiems atsilankiusiems.

Be to, aukojai: \$257.90 Senjorės Sokėjos; \$45 - J.Poškus; \$30 J.Naujalienė vietoj gėlių pagerbiant a.a. Antaną Dancevičių ir \$20 - Jonas ir Irena Lapšiai vietoj gėlių pagerbiant a.a. Antaną Mikeliūną. Dėkojame aukojusiems.

Jūsų nuoširdus atsiliepimas ragina Šalpa Sibiro Tremtiniamis

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Svč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje spalio 29 d. sekmadienį buvo iškilmingos pamaldos. Leono Igaunio mirties keturdėlio atminimui tą dieną buvo šv. Mišios, užprašytos jo brolio Norberto ir žmonos Liudos, kartu su mūsų kun. dr. Pr. Daukna 75 m. amžiaus gimtadienis. Tad buvo pilna bažnyčia, dalyvavo 182 asmenys. Kartu koncelebravo mūsų svečias kun. Juozas Petrauskas. Parapijos choras, kaip žymiosiom šventėm, buvo aukštai gale bažnyčios prie didžiųjų vargonų. Parapijos choras, diriguojant Petriui Morkūniui, akompanuojant Zitai Prašmutaitei, didingai atliko giesmes: „O, Kristau, pasaulio Valdove“, „Credo-Tikiu“. Parapijos Sekmadienio mokyklos mokiniai, jiems akomponuojant Ritai Mačiulaitienei, pagiedojo „Mano Dieve, ar girdi? Kaž kas verkia ar girdi?“ Tėve Mūsų nauja kompozicija giedojo sol. Jurgis Rubas. Parapijos choro vyrai „O, Sventčiausioji“. Skaitymus atliko iš Parapijos Tarybos Zigmąs Augaitis, aukas atnešė Norbertas ir Liuda Igauniai. Po pamaldų sukaktuviniai pietūs vyko Lietuvių Namuose.

Stankevičienė Elena, 82 m. amžiaus, mirė spalio 18 d. Giliame liūdesyje jos vyras Vytautas Stankevičius, netekę savo tetos - Eliutė Spokevičienė, Raymondas, Mykolas, Dana. Rožančius kalbėtas Jansen koplyčioje spalio 25 d. Liturginius skaitymus atliko Vytautas Mulokas ir visi dalyviai sutartinai giedojo. Palydėta į Springvale kapines. Teilsisi Viešpaties Ramybėje.

Stankevičienę Elena laidojant už jos vėlę šv. Mišias užprašė: J. Balčiūnas, S. Bumblienė, Bužinskienė ir Steponavičius, Mečys, Zofija ir sūnai Kymantai, Genė ir Edvardas Klejus, Ina Kunciušienė, Liola, Jonas, Dalia Mulokai, R. Mulokienė, D.V. Mockai ir J. Valaitienė, P. Sukys su juo kita pavardė neišskaitoma, E.A. Tomkevičiai, B.V. Zidžiūnai.

Ronaldas Viktoras Laudanskas-Landy, 32 m. amžiaus, mirė spalio 18 d. Giliame liūdesyje tėvai ir šeima. Laidotuvių koplyčioje maldas sukalbėjo vietos kunigas ir palydėtas į krematoriumą. Teilsisi Viešpaties Ramybėje.

Ligoniams suteikti šv. Sakramentai: Valė Bačinskienė Yarravillėje dar kol kas save prisiziūri. Jos vyras Juozas Bačinskas mirė pernai - buvo pusbrolis kun. dr. Petro Bačinsko. Jonas Kulus gana silpnas Nunawading hostelyje, Vermont. Tai naujai įrengta moderni gydykla. Ligoniams geros sveikatos!

„Tėviškės Aidų“ Ekspedicijos savanoriai, kurie iš spautuvės atvežta laikraštį sulanksto, paruošia bandomosios pašto persiuntimui. Kasmet savo mirusius bendradarbius prisimena šv. Mišiomis, kurių nuo laikraščio įsteigimo į Amžinybę iškeliavo jau 24, į jų vietą ateina kiti. Mirusiųjų atminimui kun. Pr. Dauknyso aukso šv. Mišias lapkričio 3 d. Svč. Marijos Aušros Vartų koplytėlėje. Visi sutartinai giedojo ir priėmė šv. Komuniją. Po pamaldų pasidalinta įspūdžiais prie kavutės.

Laikraščio leidėjas - Katalikų Federacijos Valdyba kasmet savo prenumeratoriams Australijoje pateikia kalėdinę dovaną: sekančių metų kalendorių ant lentelės prisegta 12 mėnesių. Sekančių 1996 m. kalendoriumą su kilnojamos šventėm sudarė „Tėviškės Aidų“ administratorius Benediktas Kaminskas, o lentelės tekstą su nuotraukom „Trys lietuviai į šventųjų garbę“ pateikė Redakcija. kompiuterio specialistė Onutė Prašmutienė sudarė menišką kompoziciją. Kalendorius prenumeratoriams bus išsiunčiamas su prieškalėdinių numeriu ar kiek anksčiau, kai ofseto spautuvė bus atspausdinusi ir subroštravusi.

Pranešimas

Melburno Pensininkų Sąjungos nariams - sekantis susirinkimas įvyks lapkričio mėn. 14 d.

Tai bus ir paskutinė data užsirašyti Kalėdiniam pietumui. Sios šventės dalyviai turi būti susimokėję nario mokesčių.

Sekretorė

Kariuomenės Sventė Hobarte

Hobarto Apylinkėje Kariuomenės Sventė švėsimė sekmadienį, lapkričio mėn. 26 d. 1600 val. ponų Sikšnių name, 43 Easton Avenue, Moonah West.

Visus lietuvius gyvenančius Tasmanijoje ar atvykusius pasisvečiuoti maloniai prašome apsilankyti ir kartu atšvesti šią šventę. Lauksime.

Stepas Augustavičius

Dėkojame

Palydint į amžinybę mylimą žmoną ir motiną, reiškiame nuoširdžia padėką kun. dr. Pr. Daukniui už gedulingas pamaldas ir prasmingus pamokslo žodžius.

Koplyčioje po Rožinio tartus atsiveikininimo žodžius: Viktorui Baltučii visų giminių vardų,

A. † A. Valei Balnionienei mirus 1995.9.5

Zigmui Augaičiui - ALB Melbourno lietuvių bendruomenės vardu, Danutei Lynikienei - draugų vardu, Romui Rakauskui - sportininkų vardu.

Sol. Jurgiui Rubui už gražias ir jausmingas giesmes bažnyčioje ir jam akomponavusiam Petriui Celnai.

Melbourno lietuvių Socialinės Globos Moterų draugijos

Gerb. kun. dr. Pr. Dauknį

nuoširdžiai sveikiname 75-tuoju Jubiliejum

Melbourno „Gintaro“ ansamblis kartu su vadovėm Dalia Antanaitiene ir Dana Levickiene.

Dainos mylėtojų dėmesiui!

S.m. lapkričio 25 d., šeštadienį, 2.30 p.p. Geelongo bendruomenės Lietuvių Namuose pirmą kartą išgarsite Geelongo ir Adelaidės jungtinių chorų koncertą. Pirmoje dalyje dainuos Adelaidės choras „Lituanica“, o antroje dalyje girdėsite Geelongo ir Adelaidės chorų dainas bei matysite „Vilties“ choristų atliekamą folklorinį vaizdelį „Oi, kam gi tu pabeldei.“

Bilieto kaina \$8, pietūs \$6.

Atvykę nesigailėsite. Būkite pasiruošę ne tik dainuoti, bet ir šokti su mumis kartu!

Rengėjai

Iš „Naujas Rytas“ 6-9-1995

Australijoje gyvenantis Stasys Siuškus (kilęs iš Dumiškių kaimo) Raseinių viešajai bibliotekai, su kuria glaudų ryšį palaiko nuo tada, kai jai padovanojo savo prisiminimų knygą „Siuškų šeimos likimo pėdsakai“, atsiuntė per 60 knygų, kurių autoriai išėviai iš Lietuvos. Jas ponas Siuškus parūpino iš Melbourno lietuvių bibliotekos ir Melbourno Lietuvių Katalikų

Moterų draugijos. Siuntoje - 5 knygos anglų kalba, (tarp jų vienas vadovėlis). Ponas S. Siuškus mano, jog jos pasitarnaus besimokantiems anglų kalbos.

O gal atsirastų daugiau tautiečių, norinčių atliekamas knygas pasiųsti į savo gimtinių viešąsias bibliotekas, tuo ne tik papildytų jų lentynas lietuvių išėvių leidiniais, bet ir įamžintų savo vardą gimtinės istorijoje.

Melbourno Lietuvių Bibliotekoje

Lietuvių Kooperatinė Kredito Draugija „Talka“, kasmet aprūpindama skaityklą Vakarų ir Lietuvos aktuali lituanistine periodika, iš savo praėjusių finansinių metų pelno bibliotekai skyrė \$300.00.

Per Lukaitis Partners Solicitors & Notary, 123 Church St., Hawthorn, Victoria 3122, iš Prano Vaičiaus palikimo prisiuntė bibliotekai \$500.00 (penkių šimtų dolerių vertės) banko čekį.

Gautos knygos:

„Lietuvos stalo tenisas“ (faktai, skaičiai, įvairiųjų). IV Pasaulio Lietuvių sporto žaidynės Lietuvoje, Alytus 1991. „Stalo tenisas“, aiškinamasis terminų žodynas, Kaunas 1993. Vyginto Bogušo „Stalo tenisas, vakar, šiandien, rytoj“, Vilnius, „Mintis“, 1981. Perdavė Vygintas Bogušas.

Mykolo Karčiausko romano „Ričas“ pirmosios dalies „Agavos

žiedas“ pradžia iki 103 psl., Vilnius, 1992. Perdavė Judita Dagienė.

Bibliotekai prireikė gauti pas ką nors užsimetusius I, V, VI „Encyclopedia Lituanica“ atliekamus toms, arba, dar geriau, - visą setą, visus šešis toms. Tuo reikalu galima bus sutarti Melbourno Lietuvių Bibliotekoje: šeštadieniais 11 - 2 val. ir sekmadieniais 12 - 3 val. Tuo pat reikalu galima skambinti telefonu kiekvieną dieną po 6 valandos vakarais nr. 9329 0297.

Muzikas M. Kymantas-Klajūnas bibliotekai perdavė savo sukomponuotų giesmių ir dainų rinkinį „Tau, Tėvyne, Mūsų Giesmės, Dainos“, išėvijoje sukurtų giesmių ir dainų rinkinys datomis ir vieta tarp 1962 - 1993, Geelong - Australija (1995).

Nuoširdi padėkal

J. Mikštas

Bibliotekos vedėjas

Atsiųsta paminėti

Dr. A. Viliūnas

Patarimai apie sveikatą ir ligas Tai mažo formato knygelė su patarimais apie sveikatą ir paaiškinimais apie ligas, jų gydymą ir išvengimą.

Taip knygelės leidėjo žodyje profesorius Zigmąs Satkevičius, „Medicinos“ žurnalo vyriausiasis redaktorius ją apibūdina: - Giliausia įspūdi perskaičius šią knygelę paliko šviesi ir aiški

gyvenimo filosofija, kurią gali aiškiai pajusti. Turiu viltį, kad ši knygelė tėra pirmas trumpas leidinys ir dr. A. Viliūno patarimai sulauks antro, daug platesnio leidinio.

Visiems, bet ypatingai vyresnio amžiaus sulaukusiems būtų pravartu ją įsigyti.

Spausdino KMA spaustuvė, Kaunas Ašigalio 2 1995 m. Kaina nepažymėta.

Dr. A. Viliūnas, 151 Belmore Road, Whalan, NSW 2770, tel. 625-5981

Aukos Australijos Lietuvių Fondui

Po \$20 V. Vaitiekūnienei (225), R. Kaunienė (165) - A. † A. Vaclovo Tamošaičio atminimui. Ačiū už aukas ..V. Ališauskas, AL Fondo išdinininkas

šv. Mišias.

Esame dėkingi visiems, kurie dalyvavote gedulingose pamaldose ir vienu ar kitu būdu pareiškėte mums užuojautą žodžiu ar raštu šioje skausmo valandoje!

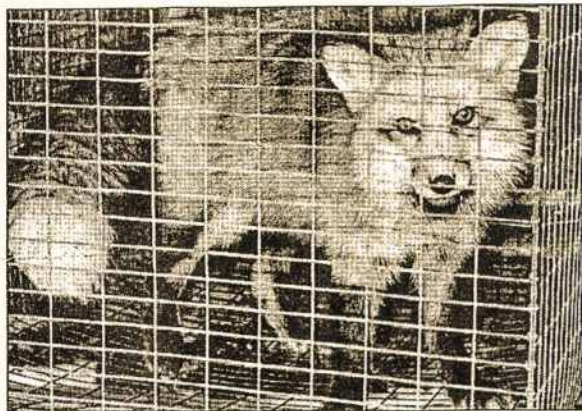
Balnionių šeima -

Vyrai - Algis, Dukra - Daina ir Sūnūs - Saulius ir Andrius su

šeima

Kretingos lapų kailiai jau įgijo paklausą Pietų Korėjoje ir net Kinijoje

Gintautas Cibas

Šios lapės kailis kainuoja 240 litų.

P.Lileikio nuotr.

Didžiausioje Lietuvos lapų ir audinių auginimo fermoje, Lietkoopsajungos bendrovėje „Kretingos žvėrininkystės ūkis“, žvėrelių žuimas prasideda rugsėjo 20 diena.

Pasak bendrovės direktoriaus Antano Lapės, dabar planuojama

užmušti apie 15 tūkst. žvėrelių, o lapkričio pradžioje - dar 100 tūkst. Žvėreliai užmušami jiems į kulną suleidžiant vaistus. Po to nudiriamas kailis, nuo jo nuimami riebalai, išretinami plaukai, kailis džiovinamas.

Kaip ir daugumai Lietuvos

bendrovių, taip ir kretingiškiams daugiausia problemų iškyla parduodant kailius. Anksčiau visus kailius kretingiškiams parduodavo Rytuose. Bendrovė turėjo siuvyklą, siūdavo kailinius, kailines kepure, pirštines.

Dabar siuvyklos nebėra. „Niekas mūsų gaminių nebeperka, nes prasta jų kokybė“, sakė A. Lapė.

Per kelerius pastaruosius metus fermos darbuotojų skaičius nuo 400 sumažėjo iki 230, bet žvėrelių auginama tiek pat, kiek ir prieš 15 metų: audinių - apie 100 tūkst., lapų - 20 tūkst.

Tokiai fermai išlaikyti kasmet pašarams reikia 3 tūkst. tonų žuvies. 2 tūkst. tonų mėsos. Tik 5 proc. pašarų nusiperka Lietuvoje. Dalį mėsos atliekų perka iš Klaipėdos maisto bendrovės, visus kitus pašarus - užsienyje. Šiomet sunku gauti pašarinių grūdų. Bendrovės sandėliuose yra tik 300 tonų.

Kokios šiemet bus lapų ir audinių kailių kainos, A. Lapė dar nežino. „Reikia laukti aukcionų, nes tik juose nustatomos metų kainos“, sakė jis. Kailių aukcionai pasaulyje prasideda spalio pabaigoje.

Kretingiškiams su savo kailiais dalyvauja Helsinkio, Londono, Kopenhagos, Sankt Peterburgo aukcionuose. „Netrukus važiuosiu į Seulą, nes pastaruoju metu padidėjo lapų kailių paklausa Korėjoje ir Kinijoje“, džiaugėsi A. Lapė.

Pernai audinės kailis kainavo 8 litus, žydrosios lapės - 240 litų, juodsidabrės lapės - 400 litų.

Kretingos žvėrininkystės ūkis dabar yra paėmęs 6 mln. litų kreditų „Tikiuosi, kad jį gražinsime, nors pašarų kainos šiemet ir padidėjo 2 procentu, o kailiai tiek daug nepabrangę“, - sakė A. Lapė.

(L.R.)

Tarptautiniai Trakų ežerų vandenys

Saulius Macaitis

Kai prieš dvejus metus, amerikiečiai filmavo Trakuose juostą iš mitinio britų karaliaus Artūro laikų, tas procesas buvo taip įslaptintas, kad, atrodo, ir filmą vargu ar pamatysime. Bet ne - štai jis, pavadintas „Gvineverė“, o pirmame ir paskutiniame jo kadre puikuojasi, kaip ir dera, iš paukščio skrydžio nufilmuota raudonplytė Trakų pilis! Ir dar vienas malonus netikėtumas. Nelabai tikėjau laikraščiais, rašiusiais apie „amerikiečių ir lietuvių bendros gamybos filmą“. Bet ne - paskutiniame titre greta niekada negirdėtos amerikiečių studijos - ir „Lietuvos Kino Studio“, žodžiu, partneriai lygiaverčiai, tai ne „gamybinės paslaugos“, kurios paprastai rašomos smulkutėliu šriftu. Pasirodo, „Gvineverė“ - tikrai lietuvių kino aktyvas, bent formalus.

Ar tai „aktyvas“ meno prasme - kitas klausimas. Scenaristas Ronny Kernas (berods) ir režisierius Judas

Tayloras, imdamiesi rekonstruoti legendinius karaliaus Artūro laikus, rėmėsi kažkokios damos knygele.

Si dama, kaip šiandien ir dera, linkusi į feminizmą.

Tai iškyla jau pradiniuose epizoduose, kur agresyvioji fejė Morgana rėžia prakalbą, šlovindama matriarchatą (būna gi tokių sutapimų: fejė atlikėja net veido broožais primena vieną lietuvių aktorę rašytoją, o tas beapeliacinis tonas, kuriuo Morgana nutraukia naujuolių abejones, ar bus karas: „Mes jau kariaujam!“, atrodo tiesiog lietuvių kūrėjos nuolatines kovines parengties dublis...)

Nors paskui Morgana ir jaunoji pretendente į sostą Gvineverė taps preišėmis, šios pamokos ir pavadinimo herojei, aišku, nepraestina veltui. Kaip nori, taip ji ir sukinėja du savo gyvenimo vyrus - Artūrą, už kurio ištekojo, ir Lancelotą, kurį myli, bet kurį gana ciniškai verčia aukotis dėl konkurento. Gal, sakau, specialiai pabrėždamas tai, režisierius parinko abu vyrus turbūt kokioje bedarbių biržoje: karalius Artūras

primena pradėdantį Gariūnų sukčių, o Lancelotas - apskritai joks.

Užtat pačią Gvineverę vaidina ne bet kas, o amerikiečių žvaigždutė Sheryl Lee, kuriai po „Tvin Pykso miestelio“ žadėjo staigią karjerą. Net keista, kaip tas pats žmogus vieno režisieriaus rankose (o „Tvin Pyksą...“ statė ne bet kas - pats Davidas Lynchas) sužimba, o kita - užgęsta.

Sh. Lee pirmą kartą žavėjo jaunatvišku nuoširdumu, šelmiškumu, kuris tebealsuoja tyrumu, nors jau pakristas kažkokių numanomų slaptų ydų. Gvineverė - intelektualinis Artūro dvaro centras, aktorė nuolat „spaudžia išmintį“, išsillejančią tik laikraštiniemis frazėmis, nepamiršta paminėti skaičius Ovidijų. Ji nuolat nepatenkinta, susiraukusi, tarsi tai turėtų vaiduoti „minties darba“, o trumpa šukuosena ir beformiai drabužiai atima paskutinius Sheryl Lee amerikietiško žavesio likučius, daro ją panašią į mūsų neseno praeities komjaunimo aktyvistę.

Apskritai keista, kad režisierius Judas Tayloras nutarė sugriauti tradiciją: juk iki šiol garsoji britų lengenda įkvėpdavo puošniems, kiek paslaptingiems renginiams, o čia reginio privalumai ignoruoti, atsidaro nebet paviršutiniško „istoriškumo“, be galo statiškai pateikti plepalai apie taiką, teisingą valstybę ir pan.

Viršūnė - finale, kai ištekojusi Gvineverė vėl užsideda vainikėlį ir rėžia prakalbą.

Reginui greičiausiai nebuvo pinigų. Man, aišku, nusispjauti į kokį nors istorinį autentiškumą - juk karalius Artūras apskritai

neegzistavo - ir galima net primerkti akis, kad moderni Trakų pilis negalėjo stovėti tuo laiku, kai apie arbaletą kalbama kaip apie techninę svajonę. Tiek to!

Bet kai baigiamajame baliuje (tekste skamba net aiškiai vysmo neatitinkantis žodis „puota“) karalių ir jo šauniąją žmoną linksmina ne bet kas, o ... lietuvių šokėjai ir kanklininkės, lieka tik gardžiai pasijuokti - kad ir prieš filmo autorių valią.

Maždaug toks ir yra lietuvių meninis indėlis į šią keistą juostą. Lietuvių čia, pasirodo, buvo tiesiog tirsta: ir „Sipras“ (Siparis?) ir „Sapranaukas“ (Sapranaukas?), ir „Puidoks“ (Puidokas?) ir „Nanutė“ (Danutė?), „Juronytė“, o jau „drivers“ - milijonas!..

O štai Trakų pilis ekrane - atpažįstama ir labai graži. Ir ežerai, ir šiaudinių stogų trobos (Rumšiškes?)

Viskas taip fotogeniška, kad tik atsidūsti, pagalvojęs, kaip menkai Lietuvą išfilmavo savo kinematografininkai tada, kai jie tai galėjo. Dabar mūsų krašto turbūt laukia tik štai tokio pigaus ir efektingo kinematografinio fono dalia. Kas kitiems smulkmė, mums, aišku, dideli pinigai. Štai ir „Gvineverė“, kurios biudžeto skurdumas tiesiog lenda iš kiekvieno kadro (turint omenyje pasaulinį tokių juostų lygį), turbūt padėjo atitolinti Lietuvos kino studijos agoniją.

O kas toliau? Ar iš lietuviškų ramiai tyvuliuojančių ežerų ilginau neims kišti galvas Loch-Ness tipo pabaisos? „L.R.“

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWNE. (TEL: 708 1414)

Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvird., 5 - 10 val.

ANTRADIENIAIS KLUBAS UŽDARYTAS

Penktadieniais 5 - 11.30 val.

Šeštadieniais 2 - 12.30 val.

Sekmadieniais 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., Ir šeštad nuo 6 val.

Sekmadieniais nuo 1. val.

Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8.00 val.

ŠVEDIŠKAS STALAS. SMORGASBORD.

Kaina \$4. Kviečiame visus.

Šeimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus. Kodėl ne

Lietuvių Namuose?

Kodėl nepasitelrauti?

Skambinkite 708 1414.

V. Ačialovas Karaliaučiuje agituoja už kompartiją

Aktyvus pučų Rusijoje ir 1991 metų sausio įvykių Vilniuje dalyvis atsargos generolas Ačialovas lankėsi Karaliaučiuje, dalyvaudamas Rusijos parlamento rinkimų kampanijoje.

Į Karaliaučių atvyko lėktuvų ir ten buvo kelias dienas.

Generalinės prokuratūros atstovas patvirtino, kad tebegalioja sankcija suimti V. Ačialovą kaip vieną pagrindinių kaltinamųjų 1991 metų sausio įvykių byloje, ir kad jis būtų suimtas, jei pasirodytų Lietuvoje. Generolas V. Ačialovas, tuomet buvęs Sovietų Sąjungos gynybos ministro pavaduotoju, buvo

specialiai atvykęs į Vilnių ir tiesiogiai vadovavo tankų ir specialaus KGB būrio puolimui prieš civilius objektus.

V. Ačialovas vadovauja rinkimų blokui „Patriotų sąjunga“, į kurį įeina maždaug 12 įvairių visuomeninių susivienijimų. Karaliaučiuje susitikęs su krašto karo ir ginkluotųjų pajėgų veteranų komitetų nariais, V. Ačialovas pareiškė, kad jo blokas rinkimų kampanijoje remia Rusijos komunistų partiją. Pasak V. Ačialovo, kritikuoti dabartinės Rusijos vyriausybės ir prezidento veiklą beprasmiška, o „Patriotų sąjunga“ galinti „išvesti šalį iš akliavietės ir chaoso“.

(L.A.)